

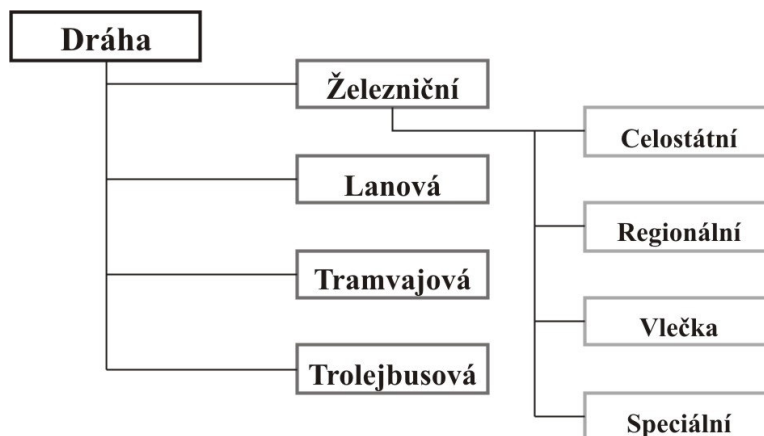
3. Železniční doprava

Doprava je nedílnou součástí dějin lidstva od jejich samotného počátku a patří k základním potřebám lidské společnosti. Lidé nenacházejí ve svém bezprostředním okolí všechno co potřebují ke svému životu, proto jsou nuceni přemísťovat hmotné statky a sami sebe. Doprava je tedy výsledkem cílevědomé činnosti obyvatel naší planety [Mir1993]. Zahrnuje pohyb dopravních prostředků po komunikacích a činnost dopravních zařízení, jež se podílejí na uskutečňování přepravy nákladů a osob [Mir1993].

Doprava se obecně dělí na pevninskou, mořskou a vzdušnou. Pevninská se dále rozděluje na silniční, drážní, říční a potrubní. Tato diplomová práce se zabývá drážní, resp. železniční dopravou.

Drážní doprava je součástí společenských činností, které vytvářejí podmínky a předpoklady pro výrobu i uspokojení osobních zájmů občanů [Kre2002]. Společenské vztahy, vznikající při stavbě drah, při provozování drah, provozování drážní dopravy a výkon státní správy a dozoru jsou upravovány zákonem o drahách – zákon č. 266/1994 Sb., ve znění zákona č. 189/1999 Sb. a zákona č. 23/2000 Sb. [Kre2002].

Podle zákona o drahách je dráha cesta, určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy. Dráhy se dělí na železniční, lanové, tramvajové a trolejbusové. U železničních drah je zavedena jejich kategorizace z hlediska významu, účelu a technických podmínek (Obr. 3.0). Nezbytnost členění železničních drah vyplývá z jejich zaměření a společenského požadavku, který plní. [Kre2002].

Obr. 3.0 Základní schéma drah

Dráha celostátní slouží mezinárodní a celostátní veřejné železniční dopravě. Má rozsah po celém území státu a současně plní požadavky cizích železničních správ na přechod vlaků přes státní hranice. Je zařazena do mezinárodní železniční sítě podle Evropské dohody o hlavních mezinárodních tratích, schválené usnesením vlády ze dne 8. 2. 1990.

Dráha regionální slouží veřejné železniční dopravě místního významu a je zaústěna do celostátní nebo regionální dráhy, nebo jiné vlečky. Umožňuje případné odstátnění některých železničních tratí a jejich privatizaci.

Vlečka je definována jako dráha, která slouží vlastní potřebě provozovatele nebo jiného podnikatele a je zaústěna do celostátní nebo regionální dráhy, nebo jiné vlečky.

Dráha speciální slouží k zabezpečení dopravní obslužnosti obce. Za dráhu speciální lze považovat metro nebo jinou dráhu fungující na zcela odlišném principu.